

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ปัญหายาเสพติดในประเทศไทย เป็นปัญหาทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยสามารถจำแนกลักษณะของปัญหาออกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ปัญหาการผลิตยาเสพติด ปัญหาการค้ายาเสพติด และปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เมื่อพิจารณาสภาพปัญหา ยาเสพติดแล้ว ประเทศไทยนั้นมีสภาพปัญหาทั้งในด้านการผลิต การค้า และการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดภายในประเทศ จึงถือได้ว่าประเทศไทยเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของปัญหา ยาเสพติด ในแต่ละปีจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมในคดียาเสพติดมีเพิ่มมากขึ้น ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมเหล่านี้ ประกอบด้วยผู้ครอบครองยาเสพติด ผู้เสพยาเสพติด และผู้จำหน่ายยาเสพติด ทั้งรายใหญ่และ รายย่อย รวมตลอดถึงผู้เสพยาเสพติดด้วย การที่ยาเสพติดเป็นอาชญากรรมประเภทปราศจาก ผู้เสียหาย (Victimless Crime) เนื่องจากไม่มีผู้เสียหายที่จะมาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าหน้าที่ เพราะผู้กระทำและผู้เสียหายคือบุคคลเดียวกัน อีกทั้งผู้ค้าและผู้เสพมีความสมัครใจที่จะร่วมกัน ประกอบอาชญากรรม ดังนั้นสถิติความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมประเภทยาเสพติดในความเป็น จริงจึงมีระดับสูงกว่าสถิติการจับกุมอย่างมาก

เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการสอบสวนคดียาเสพติดนั้น การสอบสวนเป็นมาตรการ สำคัญอย่างหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด การที่ผู้กระทำผิดในคดียาเสพติดหรือ คดีอาญาอื่นนั้นจะสามารถหลุดพ้นจากการถูกดำเนินคดีหรือไม่ หัวใจสำคัญประการหนึ่งคือ การสอบสวน หากการสอบสวนคดียาเสพติดมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตามกฎหมายได้ ดังนั้น การดำเนินการต่างๆ จะต้องมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน เป็นอย่างดี การสอบสวนจะต้องมีความรัดกุมการสอบสวนทางคดีให้ได้รายละเอียดมากๆ จะต้องสอบ พยานฝ่ายต่างๆ ในคดีให้ได้ความกระจ่างไม่ว่าจะเป็นผู้กล่าวหา พยาน ผู้ต้องหา เพื่อความสมบูรณ์ ของคดี เพื่อให้จำนวนการสอบสวนคดียาเสพติดนั้นๆ มีประสิทธิภาพ พยานหลักฐานต่างๆ ในคดี มีน้ำหนักมากเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าการกระทำผิด ผลที่จะตามมาก็คือ การลงโทษแก่ผู้กระทำผิด

สำหรับในกรณีการจับกุมคดียาเสพติดในรายที่สำคัญๆ ควรจะให้มีการสอบสวนในรูปของ คณะพนักงานสอบสวนรับผิดชอบคดีนั้นๆ เพราะการสอบสวนคดียาเสพติดของตำรวจท้องที่ในบางคดี ยังมีอิทธิพลในด้านต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อกระบวนพิจารณาการดำเนินคดี ทำให้การสอบสวนในคดี ยาเสพติดนั้นไม่สามารถขยายผลไปถึงตัวการ หรือกลุ่มนายทุนผู้อยู่เบื้องหลังได้ และการดำเนินการ บางขั้นตอนยังไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่คดีได้ การสอบสวนเป็นแนวทางหนึ่งที่มี ส่วนอย่างมากในการป้องกันปราบปรามการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากได้ดำเนินการอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมาและบริสุทธิ์ยุติธรรม

สำหรับการดำเนินคดียาเสพติดในประเทศไทยนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดจะเป็นคณะกรรมการกลางของรัฐบาลกลาง คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยเฉพาะการจับกุมผู้กระทำความผิด แต่เจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ส. ไม่มีอำนาจสอบสวนคดีด้วยตนเอง จะต้อง ส่งผู้ต้องหาและของกลางให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนคดีและส่งสำนวนให้พนักงาน อัยการฟ้องร้องคดีต่อไป ดังนั้นสำหรับประเทศไทย การสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจึงเป็น อำนาจหน้าที่ของตำรวจอันเป็นหน่วยงานหลักอีกหน่วยงานหนึ่งในการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเฉพาะของกรมตำรวจคือ กองบัญชาการตำรวจปราบปราม ยาเสพติด (บช.ปส.) ซึ่งมีภารกิจด้านการจับกุมและสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะ

ในเรื่องอำนาจการสอบสวนตามมาตรา 14 (4) หากพิจารณาจากเจตนารมณ์และสาระสำคัญของ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แล้ว จะพบว่ารัฐบาลในสมัยนั้น มีความกังวลห่วงใยต่อปัญหายาเสพติดเป็นอย่างยิ่ง และได้เล็งเห็นความจำเป็นว่า ถ้าเจ้าพนักงาน ผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของวงการค้ายาเสพติด ซึ่งมีทุนทรัพย์มหาศาลแล้ว ก็อาจเป็นผลเสียหายต่อการปราบปรามยาเสพติดอย่างร้ายแรง จึงได้กำหนดระบบดูแลถ่วงดุลย์ ทั้งในรูปแบบการดูแลควบคุมจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง ดังที่บัญญัติในมาตรา 13 (2) และในรูปแบบผู้มี หน้าที่และความรับผิดชอบเสมอกันควบคุมดูแลถ่วงดุลย์กัน กระบวนการยุติธรรมสำหรับดำเนินคดี ยาเสพติดนี้แสดงให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้บริหารว่า มิได้เพ่งเล็งเฉพาะเรื่องกฎหมาย เท่านั้น แต่ได้พิจารณาถึงการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นผลคือการดำเนินการด้วย

แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น เนื่องจากคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นคดีที่ต้องการบุคคลที่มีทักษะความชำนาญ มีความรอบรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ต้องทราบกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติด เพราะการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีความซับซ้อนมาก การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานจะต้องทำด้วยความรอบคอบให้มากที่สุด ดังนั้น พนักงานสอบสวนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เหล่านี้ด้วย และในการแจ้งข้อกล่าวหาต้องมีความถูกต้อง เพราะมีความสำคัญในทางการสอบสวนมาก หากแจ้งข้อกล่าวหาผิด หรือแจ้งไม่ครบทุกประเด็นในคดี อาจก่อให้เกิดความเสียหายในคดีได้ ผู้เขียนเห็นว่า พนักงานสอบสวนของท้องที่มักจะมีการสอบสวนเนื้อหาหรือพฤติการณ์ทางคดีไม่ละเอียดเท่าที่ควร สาเหตุอาจเป็นเพราะพนักงานสอบสวนของท้องที่นั้นจะต้องสอบสวนในหลายคดีที่เกิดในท้องที่ที่รับผิดชอบ ทำให้จำนวนคดีมากจนไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำการสอบสวนในรายละเอียดของคดียาเสพติดที่อยู่ในความรับผิดชอบ ส่วนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนของกองบังคับการสอบสวน กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ถึงจะเป็นหน่วยงานโดยตรงในการปราบปรามยาเสพติด แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือกำลังคน ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เพียงพอกับปริมาณคดีที่เกิดขึ้น และในการปฏิบัติหน้าที่ของ ข้าราชการตำรวจนั้นจะมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอๆ ทำให้ต้องย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนอื่นเสมอๆ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะการที่ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนอื่นแต่คดียาเสพติดที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเมื่อครั้งปฏิบัติหน้าที่ที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดยังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น เมื่อไปรับหน้าที่ใหม่ก็ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ใหม่ที่ได้รับมอบหมายและยังต้องติดตามคดีเดิมของตนด้วย ซึ่งอาจเป็นเหตุให้การสอบสวนอาจไม่ละเอียดเท่าที่ควร และการที่จะมีความรู้ความชำนาญในเรื่องใดก็ตาม ก็ต้องเกิดจากการฝึกฝน การปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะเวลาอันยาวนาน จนมีความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ เป็นการเฉพาะทาง ในการดำเนินคดียาเสพติดก็เช่นกัน ความชำนาญในการดำเนินคดี ความรอบรู้ต่อบทกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด เทคนิคการสอบสวนคดียาเสพติด ความละเอียดรอบคอบในการแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ต้องเกิดจากฝึกฝนและการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันพอสมควร แต่การที่ข้าราชการตำรวจมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเสมอๆ ทำให้โอกาสในการที่จะมีความรู้ความชำนาญในเรื่องการดำเนินคดียาเสพติดลดน้อยลงไป และทำให้ข้าราชการตำรวจที่มีความรู้ มีประสบการณ์ได้รับการโยกย้ายออกไป สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานทำให้การทำงานต้องหยุดชะงักลง

แต่สำหรับอำนาจการสอบสวนและการดำเนินคดีอาญาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ตามมาตรา 14 และ มาตรา 15 นั้น อำนาจการสอบสวนของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามบทบัญญัติดังกล่าวไม่ใช่เป็นการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120 ดังนั้นเมื่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สอบสวนเสร็จแล้วยังส่งเรื่องให้พนักงานอัยการทันทีไม่ได้ เพราะฐานะของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไม่ใช่เป็นพนักงานสอบสวน ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี เป็นเหตุให้พยานหลักฐานต่างๆ ก็อาจถูกทำลายหรือโยกย้าย ทำให้ขาดหลักฐานสำคัญในคดีที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำผิดได้อย่างเพียงพอ จึงเป็นผลทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นอัยการประสบกับอุปสรรคไปด้วย เนื่องจากการดำเนินคดีชั้นพนักงานอัยการเป็นการดำเนินคดีต่อจากพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยนั้น การรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญาเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามพนักงานอัยการมีอำนาจให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือให้ส่งพยานคนใดมาให้ซักถามได้ ถ้าพยานหลักฐานที่สอบสวนมานั้นไม่เพียงพอ ทั้งนี้เพราะระบบการดำเนินคดีอาญาของไทยได้แยกอำนาจการสอบสวนและอำนาจการฟ้องร้องออกจากกัน ทำให้พนักงานอัยการไม่สามารถควบคุมการสอบสวนได้ พนักงานอัยการก็พิจารณาสั่งคดีโดยอาศัยพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมมาให้เท่านั้น หากการสอบสวนขาดประสิทธิภาพ พนักงานอัยการก็ไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างเพียงพอเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำผิดได้ ซึ่งแตกต่างการดำเนินคดียาเสพติดในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา เพราะเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและฟ้องร้องคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้ สำนักงาน DEA ยังมีอัยการซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคดียาเสพติดประจำอยู่เพื่อทำการว่าความในคดียาเสพติดด้วย ทำให้พนักงานอัยการคดียาเสพติดของ DEA สามารถควบคุมการสอบสวนคดียาเสพติดของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด (DEA) ได้ และมีส่วนร่วมในการวางรูปคดี หรือแนวทางในการดำเนินคดีได้

องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาของไทยที่มีความโดดเด่นในเรื่องนี้ คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพราะสำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจสอบสวนคดีได้เองโดยตรง และถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงสามารถส่งให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลได้ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะประเภทของคดีที่เป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม โดยให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ร่วมเป็นคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง ซึ่งเทียบได้กับการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาในกรณีดังกล่าวมีความสมบูรณ์ และสำนวนการสอบสวนมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. คือองค์กรหนึ่งถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการและการเมือง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดี โดยมีกระบวนการที่รวดเร็ว กำหนดวิธีการไต่สวนการพิจารณาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงให้แตกต่างจากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไป ซึ่งเป็นความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทุจริตในประเทศที่มีความรุนแรง

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนของกรณีดำเนินคดียาเสพติด ผู้เขียนขอเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าปัจจุบัน หากให้สำนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่สอบสวนในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีไว้ในครอบครอง ซึ่งเป็นการดำเนินการสอบสวนคดีในรูปของคณะอนุกรรมการในคดีที่มีลักษณะเป็นกลุ่มการค้ายาเสพติดที่เป็นเครือข่ายหรือกลุ่มผู้ค้ารายใหญ่ที่ดำเนินการเป็นขบวนการ และสอบสวนคดีตามพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยอาจกำหนดจำนวนปริมาณยาเสพติด เช่น หากเป็นยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) ก็อาจกำหนดจำนวนเม็ดไว้ที่ 10,000 เม็ด ขึ้นไป เป็นต้น แต่หากเป็นกรณีความผิด

ฐานเสพยาเสพติด หรือมีไว้ในความครอบครองแต่เป็นจำนวนไม่มาก ก็ให้ตำรวจท้องที่ที่จับกุมได้เป็นผู้ดำเนินการสอบสวน

เหตุผลที่สำนักงาน ป.ป.ส. ควรจะมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนเช่นเดียวกับสำนักงาน ป.ป.ช. คือ

1. รูปแบบของสององค์กรนี้มีอำนาจในการสอบสวนคดีได้โดยตรงเหมือนกัน แต่ ป.ป.ช. สามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการได้โดยไม่ต้องผ่านพนักงานสอบสวน แต่ ป.ป.ส. ไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานอัยการได้ ต้องให้พนักงานสอบสวนเริ่มคดีให้ก่อนจึงจะส่งให้พนักงานอัยการได้

2. ในส่วนของความผิดทั้งสองรูปแบบต่างก็มีความรุนแรงของปัญหาไม่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อประชาชาติอย่างมากเหมือนกัน

สำหรับรูปแบบการสอบสวนนั้น ก็อาจเป็นในลักษณะของคณะกรรมการเช่นเดียวกับของ ป.ป.ช. โดยในคณะกรรมการนั้นจะประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ส. ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับยาเสพติด มีความรู้ในเรื่องกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติด ข้อมูลและสถิติต่างๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ซึ่งมีความชำนาญในการซักถามพยาน และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากในการกระทำความผิดยาเสพติดรายใหญ่ๆ จะมีเรื่องของทรัพย์สินเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย โดยเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือเป็นทรัพย์สินที่จะใช้ในการกระทำความผิดและทรัพย์สินที่เปลี่ยนแปลงสภาพจากการค้ายาเสพติด คือนำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปเปลี่ยนรูปให้เป็นเงินที่สะอาดเพื่อนำไปลงทุนในกิจการผิดกฎหมายอื่นๆ ต่อไป และมีพนักงานอัยการจากสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดียาเสพติดอยู่ในคณะกรรมการดังกล่าวด้วย เพื่อสามารถควบคุมการสอบสวนคดียาเสพติด และมีส่วนร่วมในการวางรูปคดี หรือแนวทางในการดำเนินคดีได้เช่นเดียวกับของสำนักงาน DEA เมื่อการสอบสวนดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องร้องต่อศาลได้ทันที นอกจากคณะกรรมการสอบสวนจะประกอบด้วยบุคคลเหล่านี้แล้ว ก็ยังประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ เพราะคดียาเสพติดที่มีความซับซ้อนและเป็นคดีใหญ่ๆ ต้องการทักษะความรู้ความชำนาญของเจ้าหน้าที่เฉพาะด้าน หากสามารถกำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีฐานะเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้สำนวนการสอบสวนของเจ้าพนักงาน

ป.ป.ส. เป็นจำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนและสามารถส่งให้พนักงานอัยการได้โดยตรง ก็จะเป็นการตัดปัญหาในเรื่องการทำงานที่ซ้ำซ้อน และทำให้การจับกุมคดียาเสพติดรายใหญ่ๆ ที่เป็นการค้ายาเสพติดจำนวนมาก หรือเป็นกลุ่มบุคคลผู้มีอิทธิพล หรือเป็นรูปคดีที่มีความซับซ้อน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อดี คือการสอบสวนในรูปของคณะกรรมการจะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถทั้งในเรื่องกฎหมายเฉพาะคือกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรการในการริบทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้สามารถดำเนินคดีกับผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสอบสวนเพื่อให้ทราบถึงเครือข่ายของผู้ร่วมกระทำผิดในขบวนการที่เกี่ยวกับยาเสพติดในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ที่อยู่เบื้องหลัง เพื่อดำเนินการจับกุมหรือใช้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการสืบสวนสอบสวนต่อไป และในขณะเดียวกันก็สอบสวนเพื่อดำเนินการอายัดหรือตรวจสอบทรัพย์สินของผู้กระทำผิด หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากการกระทำผิด การตรวจสอบทรัพย์สินของผู้กระทำผิดต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วเพื่อป้องกันมิให้มีการโยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินก่อน จึงต้องการผู้ที่มีความรู้ในหลักการหรือวิธีการปฏิบัติในส่วนการดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 นอกจากนี้ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นหนึ่งในความผิดมูลฐานของการฟอกเงิน ผู้ค้ายาเสพติดจะนำเงินจากการค้ายาเสพติดไปทำธุรกิจอื่นบังหน้าเพื่อนำเงินจากการทำธุรกิจที่บังหน้านั้นมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการค้ายาเสพติดต่อไป เช่น การเปิดบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ภัตตาคาร โรงแรม ฯลฯ ซึ่งการให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เข้าร่วมในการสอบสวนก็เพื่อจะได้ดำเนินการสอบสวนให้ทราบถึงการฟอกเงินจากการค้ายาเสพติดในคดีที่ถูกจับกุมได้ในคราวเดียวกัน เพราะจะต้องอาศัยข้อมูลและรายละเอียดเดียวกันในคดีนั้นๆ ทำให้การดำเนินการต่างๆ สะดวกและสามารถทำให้คดีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสีย เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่น้อยกว่าเจ้าพนักงานตำรวจ จะได้รับทุกคดีที่เป็นยาเสพติดอย่างเช่นพนักงานสอบสวนก็คงจะไม่สามารถทำให้สำเร็จเสร็จไปในทันทีได้ เนื่องจากความผิดยาเสพติดเกิดขึ้นทุกวันและวันละหลายๆ คดี ดังนั้นหากได้กำหนดลักษณะคดียาเสพติดไว้ว่าเป็นลักษณะคดีแบบใดที่จะให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ดำเนินการ โดยคดีที่มีความสำคัญ

ก็ให้สอบสวนในรูปคณะกรรมการ ก็จะได้ทั้งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้มีความรู้ความชำนาญในกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด การรวบรวมพยานหลักฐานในคดียาเสพติด และได้ทั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีความรู้ความสามารถในการสอบสวน การซักถามพยาน และวิธีการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสอบสวน และเจ้าพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการฟอกเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ก็จะทำให้การสอบสวนในลักษณะดังกล่าวมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินคดีกับกลุ่มการค้ายาเสพติดหรือคดียาเสพติดที่มีลักษณะซับซ้อนและสำคัญได้

ผู้เขียนมีความเห็นว่าในส่วนของการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นลักษณะคดีที่มีความสำคัญ เป็นคดีการค้ายาเสพติดรายใหญ่ หรือมีลักษณะเป็นองค์กระบวนอาชญากรรมที่มีความซับซ้อน มีผู้มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องในคดี หรือเป็นคดีที่มียาเสพติดในความครอบครองเป็นจำนวนมาก เช่น มียาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) จำนวน 10,000 เม็ดขึ้นไป เป็นต้น ควรจะให้ดำเนินการสอบสวนคดีในรูปแบบของคณะอนุกรรมการตามที่ได้กล่าวในข้างต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในคดีมากที่สุด ให้คดีเสร็จสิ้นไปได้โดยเร็วและเกิดประโยชน์แก่รัฐ ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาที่เป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และให้ถือว่าการสอบสวนดังกล่าวเป็นการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังเช่นรูปแบบการสอบสวนดำเนินคดีของเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เนื่องจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับยาเสพติดทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับคดี นอกจากนั้น เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ยังเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับพยานหลักฐานต่างๆ ในการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา และผู้เขียนเห็นว่าควรให้พนักงานอัยการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในคดียาเสพติด คือพนักงานอัยการของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดียาเสพติด เข้ามาควบคุมการสอบสวนคดี เมื่อการสอบสวนของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ที่เป็นลักษณะการสอบสวนในรูปคณะอนุกรรมการเสร็จเรียบร้อยแล้ว พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องร้องคดีได้โดยอันเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 120 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเป็นไปตามทฤษฎีที่ว่าอำนาจการสอบสวนและการฟ้องร้องคดีเป็นอำนาจอันมิอาจแบ่งแยกได้ จะทำให้การดำเนินคดียาเสพติดที่เป็นคดีรายสำคัญ คดีที่มีความซับซ้อน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น